

ABONAMENTUL:
PE AN 3 COR. 20 FIL.
"1/2" 1 " 60 "
"1/4" — 90 "

ÎN STREINĂTATE:
PE AN 6 FRANCI.
"1/2" 3 "
— 0 —

Numeri singuratici se vënd
în Cluj cu 5 fileri, într'alte
locuri cu 6 fileri.

Răvașul

INSERTIUNILE
se plătesc după mări-
mea locului ce ocupă;
fiecare cm. □ costă o-
dată 10 fil., de 2 ori
8 fil., de 3 și mai multe
ori 6 fileri.

— 0 —

ADRESA:
„RĂVAȘUL”
CLUJ, — KOLOZSVÁR
6. JÓKAI-UTCZA 6.

Editor și redactor resp.: PETRU P. BARIȚIU

Apare în fiecare Sâmbătă

Intemeietorul foii: Dr. E. DĂIANU

Pentru școlăle noastre.

Chiar și în toiul luptelor electorale, care preocupă astăzi și pe Români, și poate mai mult ca pe alții, nu ne este nouă iertat să uităm, că viața noastră națională nu se hrănește din lupte, ci din conștiința drepturilor noastre. Alegerea de deputați, ori cât ar fi de luptătoare, poate și resboinică, uneori, nu face decât să dea un mijloc de luptă, cu care la timpul său, să se poată apăra drepturile noastre la existență și la dezvoltare națională, care neconținut ni-s lovite, într'un fel sau într'altul. Mijlocul acesta poate să fie cu folos mai mult sau mai puțin, dar ori cine l'ar *manua*, și ori cum l'ar întrebuința, dreptul nostru nu poate să slăbească, dacă trăiește în *conștiința* noastră, în sufletul nostru.

Multe s'au schimbat în timpul din urmă în politica țerii, nu-i vorba. De o jumătate de veac lucruri, ca cele din urmă nu s'au mai văzut. Și au urmat una după alta, fapte cu totul potrivnice, la care nime nici s'a putut gândi, că ar mai fi cu putință. În marea revoluție și resturnare, ce s'a urmat, repede ca o furtună, ca un cutremur sau ca o erupțiune de vulcan, s'a clătinat aproape totul ce se credea neclintit, și acuși-acuși părea, că se va realiza, cu o lovitură, ce mai înainte se părea ori un vis de idealist, ori un *pium desiderium*. Totuși o chestiune pare a nu să fi clătinat, a nu să fi alterat de loc: *idea* acea grozavă, care a fost sufletul politicii de stat și care — post equitem sedet atra cura — părea că mână, ca în galop, pe fiecare guvern: maghiari-

zarea. Constituțional ori neconstituțional, fiecare guvern a urmărit aceasta idee, care pentru naționalități este o săgeată înveninată. Guvernul Fejérváry, cel urgisit de coaliție, n'a fost în privința aceasta cu nimic altfel decât antecesorii săi constituționali, și guvernul de tulipan de acum nu se abate întru nimic de căile acelora, despre a căror cârmuire un ministru din era nouă a zis, că trebuie să o *plivească*. Aceasta una plantă a politicii ungurești nu e de sigur dispus să o smulgă nici actualul guvern, de nu poate ca să o pună la piept cap pentru o devisă statornică a tuturor guvernărilor.

Așa e *sistemul*, care se vede nu s'a schimbat întru nimic; și nici semne nu sunt, că s'ar schimba curând.

Maghiarizarea instrucțiunii — prin prefacerea tuturor școlălelor în școlăle de stat — se urmărește neconținut. Și faptul acesta pe noi trebuie să ne doară mai mult decât ori care alte rane, ce ni-se fac. Mai mult. Curentul ce a fost însușirea specială a cercurilor guvernamentale, așa numite »liberale«, — ~~necrestinesti, soviniști și francmasonice~~ — vedem, că a cuprins și cercurile bisericesti catolice, cari nu se sfiesc a-și da pe față ura ce o au pentru limbile nemaghiare, și cu puterea de care dispun, lovesc — cum se vede — și caută să sufoace ori ce manifestațiuni naționale nemaghiare.

În starea aceasta abnormală a lucrurilor, când guvernul cere dela cârmuitorii bisericilor noastre, ca chiar și instrucțiunea religioasă să o facă în școlăle de stat *ungurește* — și când și unele institute catolice, spriginite de episcopi catolici — cer asemenea im-

posibilități — ne bucurăm din toată inima, că se mai află totuși bărbați, cari ridică cuvântul adevărului pentru apărarea dreptății. De curînd a apărut adecă în Nyitra, o carte importantă, în 2 volume mari, care ocupându-se de drepturile și datorințele familiei, statului și bisericei, asupra școlălei, — se pronunță hotărît și bărbătește pentru școlălele creștine confesionale, combătând cu energie dreptul statului, de a monopoliza, de dragul maghiarizării, instrucțiunea pentru școlălele sale. Cartea aceasta, scrisă de d-l *Sarmaságh Géza* este premiată cu cel mai mare premiu al facultății teologice dela universitatea reg. din Budapesta, și astfel se înfățișază cu o autoritate specială înaintea publicului.

În cartea aceasta se espune doctrina cinstită și dreaptă a bisericei creștine în punctul instrucțiunii, și astfel ea trebuie să impună tuturor acelora, cari să mărturisesc creștini. Din darul I. P. S. nostru Metropolit Dr. Victor Mihalyi de Apșa cartea s'a lătit în mai multe exemplare în clerul nostru, dar socotim că e de datorința noastră să facem cunoscut-o părțile cele mai importante din ea în limba noastră românească. Relevăm aici de încheiere un pasaj, anume cea ce autorul zice la pag. 213 din vol. II.:

»Producerea unificării naționale și de limbă cu ajutorul monopolului de stat vatămă și dreptul natural. Fiecare naționalitate, întocmai ca și fiecare om, are drept natural a-și susține naționalitatea și limba, ca proprietatea sa cea mai specială. După cum nime nu are dreptul de a dispune după plac asupra trupului, sufletului unui om, pentru că toți suntem egali, întocmai așa nu are drept a dispune asupra însușirilor în-născute acelora, însușirile naționale, facultățile sael, limba sa».

FOIȚA RĂVAȘULUI

Demult.

De prin vremuri dulci, senine,
Îmi mai picură o rază,
Ce 'ntr'o vraj' adormitoare
Ceața 'n suflet luminează.

Căci din vremurile apuse
Dragi povești îmi sună'n minte;
Cu alor glas duios și dulce
Și cu zimbetele sfinte.

În feerica lumină
De povești băsmuitoare,
Doi ochi calzi zimbesc într'una
În o pace-adormitoare.

Vină caldă strălucire
A iubirilor de tată,
Ce-ai păstrat în mine vraja
De amintire, neschimbată.

Da... a fost o vreme dulce
Când trăiai și tu odată,
Când privirea-ți de lumină
Era dragoste de tată.

Dar un lung cortej funebru
Și un plâns de aramă
Au fost veștile durerii
Pentru'n fiu și pentru'o mamă.

Dafin.

Isus și paserile.

— Legendă. —

Când trecea Isus, se bucurau toate păsărelele; de cum îi zăreau veștmintele albe, alergau în stoluri și se așezau pe toate ramurile, de-ai fi zis că înfloriseră toate; altele se scaldau în pulberea călcată de picioarele lui; altele sbureau deasupra capului lui și îi făceau umbră. Nu lipseau nici acele, cari știau să cânte; cele fără de glas își arătau penele lor strălucitoare. Toate pe limba lor, spuneau:

— Mulțămimu-ți ție Doamne, pentru îmbrăcăminte pe care ne-ai dat-o, pentru cântecul, pentru fețele, pentru semințele, pentru frunzișurile ce ne ascund și ne apără; mulțămimu-ți ție pentru viață; mulțămimu-ți ție pentru sbor!

El suridea, le binecuvânta și ele plecau mulțumite.

Chiar mumele, cari cloceau nu se codeau a-și părăsi cuiburile, știind bine că nu li se va întâmpla nimic rău.

Într'o zi, însă, două păsărele ședeau în câte un picior, triste, pe o rămurică, printre celelalte multe vesele. Isus, văzându-le durerea, se opri și înțelese aceea ce ele nu puteau spune:

— Stăpâne, ne-am clădit cuibul, încrezătoare, pe trunchiul unui copac. Aveam deja în el două ouă, dar a venit creșterea apelor și ni l'a prăpădit, Domnul ridică dreapta și zise, cu atâta blândețe de 'i păreau cuvintele mai mult un murmur de isvor de cât o poruncă:

— Faceți-l iarăși.

Păsărelele clădiră alt cuib în vârful unei sălcii, de teama apelor năvalnice. Le trebui vreme multă. Huma, fulgii, lâna, fură întrebuințate toate.

Și iată că, în momentul în care locuința era să fie gata, rotundă, descoperită în spre cer și legănându-se pe vârful ramurilor, se porni o furtună, atât de puternică, atât de plină de grindină, în cât dărâma totul la pământ.

Cele două păsărele sburară în căutarea Domnului. Nu ne semănau de loc nouă cari în nenorocire nu avem de cât tânguiri și lacrimi. Vroiau să afle dacă le mai rămânea vre-o nădejde să aibă în anul acela o familie de crescut; și să mai știe și de ce două cuiburi fuseseră prăpădite. Vremea era târzie. Toți puii, într'aripați acum, începuseră să sboare de pe o cracă pe alta.

Domnul își văzuse de drum predicând, făcând minuni, și trebuia să fie departe.

Îl căutară mult și pretutindeni. Când vedeau în câte un sat pe vre-o femeie plângând la căpătâiul copilului ei bolnav, sau vre-un orb, sau vre-o față îndurerată, ziceau: »Domnul nu este aci!« și-și urmau sborul. În cele din urmă, când vara era pe sfârșite, intrară într'un sat, în care era mare însuflețire. Copii aveau în mâni ramuri înflorite, bărbații vorbeau între ei zicând:

— Adevărat e, că El a vindecat pe fata văduvei din Capernaum; am văzut-o umblând, sănătoasă.

Cele două păsărele, oprindu-se la capul satului, se așezară pe o ramură așteptând pe Isus, care, spre seară trecu și le recunoscu.

— Nu vă tânguiți, micuțelor! le zise el. Nimic nu e pierdut. Faceți-vă iarăși cuibul la jumătatea copacului, nici prea jos, ca să vă feriiți de ape, nici prea sus, ca să vă adăpostiți de vânturi. Pace vouă!

Dintre păsărelele ce sbureau în jurul Domnului, una zise:

